

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๒
และแนวทางการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)

โดย นายพรชัย ยิ้มแย้ม
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

(๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒)

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ

- ๑) ประชาชนเกษตรช่วยในการปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งต้องเข้ารับการอบรมโดยใช้หลักสูตรกลาง และได้รับการเพิ่มเติมองค์ความรู้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้เกษตรกรทำตามแนวทฤษฎีใหม่
- ๒) หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มเติมตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการผลิตในแปลงให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย
- ๓) ส่งเสริมการทำบัญชีฟาร์ม/บัญชีครัวเรือน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์วางแผนการผลิต/การตลาด
- ๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกับภาคเอกชน ประสานหาตลาด หรือสถานจำหน่าย เพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
- ๕) ร่วมบูรณาการเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯอย่างต่อเนื่อง/เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต่อ)

(๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๒)

ผลการดำเนินงานโครงการฯ

๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

ปี ๒๕๖๐ (รายเดิม)	ปี ๒๕๖๑ (รายเดิม)	ปี ๒๕๖๒ (รายใหม่)	รวมทั้งสิ้น
๗๐,๐๓๔ ราย	๗๐,๑๗๒ ราย	๗๐,๐๐๐ ราย	๒๑๐,๒๐๖ ราย

๒. งบประมาณที่นำมาบูรณาการในปี ๒๕๖๒ จาก ๑๓ กรม ๑ รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๒๖,๗๐๑,๘๒๐ บาท สำหรับดำเนินงานใน ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) การฝึกอบรมปรับแนวคิดตามหลักสูตรกลาง ๒) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓) การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ๔) อำนวยความสะดวกและติดตามตรวจเยี่ยม

๓. ผลการส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี ๒๕๖๒ : มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการฯ และเข้ารับการอบรมโดยใช้หลักสูตรกลางการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย ครบตามเป้าหมาย และได้รับการส่งเสริมความรู้เฉพาะสาขาให้เกษตรกร ทั้งรายใหม่และรายเดิม พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยได้ลงมือปฏิบัติจริงตามแผนผังฟาร์ม และแผนการผลิตของตนเอง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต่อ)

(๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๒)

ผลการดำเนินงานโครงการฯ

๔. ผลสัมฤทธิ์ของเกษตรกรรายเดิมที่เข้าร่วมโครงการฯตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ และ ปี ๒๕๖๑: จากการศึกษาได้รับการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ และนำมาปฏิบัติใช้ในแปลงของตนเอง ส่งผลให้เกษตรกรฯ ปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๓๔.๕๗ และเกษตรกรฯ ปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๓๗.๖๗ มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง เพราะมีการทำกิจกรรมในแปลงโดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น รวมทั้งเกษตรกรฯ ปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๒๐.๓๓ มีการออมเพิ่มขึ้น ๑๐,๒๖๔.๔๗ บาทต่อปี ส่วนเกษตรกรฯ ปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒๐.๙๒ มีเงินออมเพิ่มขึ้น ๗,๑๙๓.๙๑ บาทต่อปี

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต่อ)

(๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปังบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓)

การดำเนินงานโครงการฯปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำหรับในปีงบประมาณ ปี พ.ศ.๒๕๖๓ จะหยุดรับสมัครเกษตรกรรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งนี้เพื่อจะมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพให้กับเกษตรกรรายเดิม (ปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๒) ให้มากยิ่งขึ้น โดยจะดำเนินการปรับปรุงในการประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเกษตรกรรายเดิม โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม A กลุ่ม B กลุ่ม C และ กลุ่ม D (เพิ่มขึ้นใหม่) เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาตามลำดับขั้นของทฤษฎีใหม่ ต่อไป ดังนี้

กลุ่ม A หมายถึง เกษตรกรที่มีศักยภาพพร้อมพัฒนาตนเองไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และ ๓ ได้

กลุ่ม B หมายถึง เกษตรกรที่พร้อมจะพัฒนาเป็นเกษตรกรกลุ่ม A

กลุ่ม C หมายถึง เกษตรกรที่ควรส่งเสริมและพัฒนาเป็นเกษตรกรกลุ่ม B และ A ต่อไป

กลุ่ม D หมายถึง เกษตรกรที่เกษตรกรที่อยู่ระหว่างการปรับตัวและดำเนินการต่อ หรือ ยุติการเข้าร่วมโครงการฯ

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๓

ชื่อโครงการ

เกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปังบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ (รวม ๒๑๐,๐๐๐ ราย) ๒. คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบกลุ่ม A เป็นจุดเรียนรู้

๑. การประเมินศักยภาพเกษตรกร
(๒๑๐,๐๐๐ ราย)

- กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรสู่ระดับที่สูงขึ้นโดยการประเมินศักยภาพเกษตรกรเพื่อจัดกลุ่มเป้าหมายเป็น ๔ กลุ่ม
- ๑) กลุ่ม A : เกษตรกรที่มีศักยภาพพร้อมพัฒนาตนเองไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และ ๓ ได้
- ๒) กลุ่ม B : เกษตรกรที่พร้อมจะพัฒนาเป็นเกษตรกรกลุ่ม A
- ๓) กลุ่ม C : เกษตรกรที่ควรส่งเสริมและพัฒนาเป็นเกษตรกรกลุ่ม B และ A ต่อไป
- ๔) กลุ่ม D : เกษตรกรที่อยู่ระหว่างการปรับตัวและดำเนินการต่อ หรือ ยุติการเข้าร่วมโครงการ

๒. การส่งเสริมเป็นจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

- การส่งเสริมเป็นจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลละ ๑ แห่ง มีปราชญ์ เกษตรหรือประธาน ศพก. เป็นพี่เลี้ยง
- คัดเลือกจากกลุ่ม A หรือ กลุ่ม B ที่มีความพร้อม
- หรือ คัดเลือกจากพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.)
- เป็นเป้าหมายบูรณาการทำงานทุกภาคส่วน

๓. การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

(กลุ่ม A,B,C : เพื่อการพัฒนาตามแนวทางที่กำหนด)

- ๓.๑ ต้นทาง
- ๓.๒ กลางทาง
- ๓.๓ ปลายทาง

๔. ติดตามเยี่ยมเยียน

- บูรณาการตรวจเยี่ยมเกษตรกร (ไปด้วยกัน) เพื่อให้คำแนะนำปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๓

ชื่อโครงการ

เกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ (รวม ๒๑๐,๐๐๐ ราย) เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่
๒. คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบเป็นจุด

๓. การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่ม A,B,C)
๓.๑ ต้นทาง
๓.๒ กลางทาง
๓.๓ ปลายทาง

(ต้นทาง)

๓.๑ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านองค์ความรู้

- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกร โดยใช้องค์ความรู้จากเกษตรกรต้นแบบ/ปราชญ์เกษตรหรือประธาน ศพก. ที่มีความพร้อม
- ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิต การพัฒนาที่ดิน/การปรับปรุงบำรุงดิน และความรู้ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน และตามความต้องการของเกษตรกร
- พัฒนาแหล่งน้ำให้เกษตรกร

(กลางทาง)

๓.๒ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านปัจจัยการผลิต

- สนับสนุนปัจจัยการผลิตในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามความเหมาะสม และเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดแคลน
- ให้ความรู้ด้านบัญชีต้นทุนในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการศึกษาดูงานเพิ่มเติม ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

(ปลายทาง)

๓.๓ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการรวมกลุ่มการผลิต การตลาด

- เพิ่มศักยภาพด้านการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง
- เพิ่มศักยภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์
- เพิ่มศักยภาพด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร
- เพิ่มศักยภาพด้านการบริหารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิต/การตลาดเชื่อมโยงกับ “ตลาดประชารัฐ”

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๓

กลุ่ม A

- คัดเลือกจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ อย่างน้อยตำบลละ ๑ แห่ง หรือ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ (เจ้าหน้าที่หน่วยงานในพื้นที่ เป็นพี่เลี้ยงในการคัดเลือกจุดเรียนรู้ฯ) เพื่อใช้เป็นจุดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการฝึกปฏิบัติร่วมกัน
- มีปราชญ์เกษตรหรือ ประธาน ศพก. เป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำ

- การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรเพื่อยกระดับ

- ๑ งานจิตอาสาสืบสานปณิธานพ่อ
- ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง
- ๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการจำหน่ายเพิ่มรายได้
- ๔ การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ๕ กิจกรรมเชื่อมโยงตลาดประชารัฐ ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์/ ตลาดสีเขียวในระดับจังหวัด อำเภอ และตลาดนัดชุมชน

กลุ่ม B

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

- ๑ งานจิตอาสาสืบสานปณิธานพ่อ
- ๒ องค์ความรู้ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง การปรับปรุงดิน ให้เหมาะสมในการทำทฤษฎีใหม่
- ๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม และในสวนที่เกษตรกรขาดแคลน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้
- ๔ หลักการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการจำหน่าย

กลุ่ม C

- การอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พื้นฐานเกษตรทฤษฎีใหม่แบบเข้มข้น

- ๑ งานจิตอาสาสืบสานปณิธานพ่อ
- ๒ การจัดทำผังแปลง
- ๓ การวางแผนการผลิต
- ๔ การวิเคราะห์บัญชีครัวเรือนสำหรับการวางแผนการผลิต
- ๕ การจัดการความรู้
- ๖ การศึกษาดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ประสบความสำเร็จ (จุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ กลุ่ม A)
- ๗ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม และตามความต้องการของเกษตรกร